

ANTE GLAVIČIĆ

**IZVEŠĆE POVODOM OBILJEŽAVANJA
500. OBLJETNICE SENJSKE GLAGOLJSKE TISKARE I
300. OBLJETNICE VITEZOVIĆEVE HRVATSKE DRŽAVNE
TISKARE U ZAGREBU**

Ante Glavičić
Gradski muzej Senj
HR 51270 Senj

UDK:655(497.5)"15/17"
Ur.: 1994-11-21

Autor ovoga izvješća opisuje organizaciju spomendana koji su navedeni u naslovu članka. 500. obljetnica senjske glagoljske tiskare obrađuje se iscrpno, a 300. obljetnica hrvatske državne tiskare P. Vitezovića samo je dotaknuta u nekoliko riječi zbog pomaka svečanosti u godinu 1995.

Proslava senjske glagoljske tiskare imala je vrlo bogat program, npr.: predstavljanje zlatnika i srebrnjaka te spomenmedalje, predstavljanje knjige dr. Mile Bogovića *Glagoljica u Senju*, otkriće poprja Blaža Baromića, predstavljanje pretiska senjskoga glagoljskog misala, prigodne izložbe u Gradskom muzeju Senj itd.

Kao prilog donesene su prigodne riječi istaknutih umjetnika, kritičara i znanstvenika.

Godine 1985. pri obilježavanju 1100. obljetnice smrti slavenskog prosvjetitelja sv. Metodija u Senju, u zaključcima znanstvenoga skupa utvrđeno je da se prihvaća inicijativa da Gradski muzej Senj, Senjsko muzejsko društvo i Skupština općine Senj pokrenu inicijativu za formiranje jednoga državnog i općinskog odbora koji će izvršiti pripreme za obilježavanje 500. obljetnice senjske glagoljske tiskare i 300. obljetnice Vitezovićeve hrvatske državne tiskare u Zagrebu 1994.

U međuvremenu na temelju tih zaključaka Gradski muzej animirao je odgovarajuće institucije u smislu priprema ali nažalost bez odaziva. Bez obzira na poteškoće, ta inicijativa ponovno je aktualizirana godine 1992./93., kada su

Sl. 1. Grgur Senjanin, tiskar i knjigoveža, prema zamisli akademskog slikara Ivana Balaževića

zamoljeni za odgovarajuću potporu i suorganizaciju Staroslavenski zavod *Svetozar Rittig*, Zagreb, Ministarstvo za kulturu i prosvjetu Republike Hrvatske, Hrvatska Akademija Znanosti i Umjetnosti, Gradsko poglavarstvo Senj, Družba Braće hrvatskog zmaja Zagreb i Grafički fakultet u Zagrebu.

Shvaćajući važnost proslave Ministarstvo za kulturu i prosvjetu RH i Gradsko poglavarstvo Grada Senja osigurali godine 1993. su skromna sredstva za pripreme radnje oko navedenih proslava. Za suradnju su se zauzeli i bili nositelji proslave Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Staroslavenski zavod, Riječko-senjska nadbiskupija i Gradsko poglavarstvo u Senju.

Pošto su osnovani odbori za proslavu u Zagrebu u okviru HAZU, i u Senju u okviru Gradskog poglavarstva, sastavljen je program proslave i način financiranja pojedinih akcija te je zamoljeno i prihvaćeno visoko pokroviteljstvo

Sl. 2. Blaž Baromić, kanonik senjski, jedan od utemeljitelja senjske glagoljske tiskare, prema zamisli akademskog slikara Ivana Balaževića

predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana.

Odbor je zatim utvrdio da datum obilježavanja proslave bude 7. kolovoza 1994., odnosno dan kada je završeno tiskanje senjskoga glagoljskog misala.

Iz programa proslave navodimo samo najvažnije akcije:

- da do navedenog datuma bude završeno tiskanje faksimiliranog pretiska senjskoga glagoljskog misala, u izdanju HAZU, Zagreb
- da se u Senju s južne strane katedrale podigne spomenik senjskom kanoniku Blažu Baromiću, utemeljitelju senjske glagoljske tiskare
- da se u Senju održi svečana staroslavenska misa i
- svečana akademija u Domu kulture s predstavljanjem pretiska misala
- da se u Gradskom muzeju prirede odgovarajuće izložbe vezane uz senjsku glagoljsku tiskaru.

- utvrđeno je da HAZU u Zagrebu organizira znanstveni skup na kojem će se podnijeti priopćenja o novim spoznajama o utemeljenju i radu senjske glagoljske tiskare.

Proslavu 500. obljetnice senjske glagoljske tiskare moralno i novčano su pomogli: Ministarstvo za kulturu i prosvjetu RH Zagreb, Zagrebački velesajam, FS d.o.o. Zagreb, Tiskara *Kratis* Zagreb, Hrvatska pošta i telekomunikacije Zagreb, Ličko-senjska županija, Poglavarstvo grada Senja, Jadranska tiskara Senj, Društvo Senjana i prijatelja Senja *Senia* Rijeka i ostali.

Na temelju osigurane novčane potpore održane su ove važnije manifestacije:

Dana 5. kolovoza 1994. u dvorištu Sakralne baštine u Senju u organizaciji Društva Senjana i prijatelja Senja *Senia* Rijeka upriličeno je predstavljanje zlatnika i srebrnjaka, spomen-medalje uz 500. obljetnicu senjske glagoljske tiskare, a koju je izradio akad. kipar Davor Matošić. Prigodom predstavljanja medalja priređen je kulturno-umjetnički program.

6. kolovoza 1994. u 18. sati u organizaciji Jadranske tiskare d.o.o. Senj kao izdavača izvršeno je predstavljanje knjige dr. Mile Bogovića *Glagoljica u Senju*, koju je promovirao Krešimir Šojat, direktor Jadranske tiskare. Osvrt na životni put i znanstveni rad dr. Mile Bogovića te posebno o predstavljenj knjizi *Glagoljica u Senju* stručna priopćenja dale su gospođe dr. Katica Ivanišević, rektor Sveučilišta u Rijeci i prof. dr. Marija Turk, prof. Pedagoškog fakulteta u Rijeci.

U nastavku programa obilježavanja proslave, u Gradskom muzeju u Senju je otvoreno u 20. sati nekoliko prigodnih izložbi. Ravnatelj Muzeja prof. Ante Glavičić u prigodnoj pozdravnoj riječi upoznao je mnogobrojne goste i posjetitelje s pripremama i postavljenim izložbama kojima se Gradski muzej pridružio obilježavanju ovih velikih hrvatskih i senjskih obljetnica.

O prvootvorenoj izložbi vezanoj za pojavu i razvoj glagoljice na području Senja, osnutku senjske glagoljske tiskare i izlaženju iz tiska senjskoga glagoljskog misala nadahnuto je govorio gospodin akademik Božidar Finka, čiji osvrt u cijelosti donosimo:

Poštovani građani Senja, gosti i uzvanici!

Dragi prijatelji glagoljice!

Ovom se izložbom ostvaruju nastojanja da na jednom mjestu dobijemo uvid u izrazito *hrvatski* označen fenomen glagoljskoga pisma, posebice povezano s izdanjima Senjske glagoljske tiskare.

Bio je to veličanstven pothvat! 500 godina Hrvati čitaju knjige na svojem hrvatskom jeziku, pisane hrvatskim pismom, tiskane u hrvatskoj zemlji, u hrvatskoj tiskari, a i njihovi su tvorc i tiskari Hrvati. Time se u to doba ne mogu podičiti ni neki

mного veći narodi od hrvatskoga; to potvrđuje da već tada Hrvati imaju snažan priključak i na najviše domete europskoga kulturno-civilizacijskoga uspona, kao što je, primjerice, Gutenbergov pronalazak tiskarstva. Dogodilo se to ovdje u Senju, danas gradu slavljenu. I u skladu s potrebama trenutka i crkveno-vjerske opredijeljenosti Senjana, prvenac je Senjske glagoljske tiskare upravo glagoljski Misal "po zakonu rimskoga dvora", Baromićevo djelo, povijesni događaj što je ostavio neizbrisiv trag na tkivu cjelokupnoga Hrvatsva od svoje pojave do danas i za svu budućnost. Ova, naime, izložba želi pružiti današnjem naraštaju i ostaviti u naslijeđe i budućima spoznaje o svojoj veličini toga povijesnoga čina.

Ekspoziti ove izložbe ostaju "memento" i postaju edukativno žarište i za poglede u hrvatsku kulturnu prošlost i za njezina raznolika ozračja u sadašnjosti, s očima uprtima i prema budućnosti. Na njima neka se oštire one zamisli koje u protoku vremena zdušno teže usmjeravanju prema svijetlim stazama Croatiae redivivae.

Senjska je glagoljska tiskara, prva u nas, stvorila specifičnu tiskarsku tehniku s primjenom na glagoljska pismena. To se je onda preuzimalo i prenosilo na nova tiskana, ali i rukopisna djela, u postupnom usavršavanju radi što boljšeg funkcioniranja. Iz izloženih glagoljskih ekspozita naviru iluminirani inicijali, skladno upisani oblici drugih slova, specifične ligature i kratice, obilježene rubrike, riječju: grafijska tehnika već i prije primjenjivana u rukopisnim djelima, a u prvim tiskanim knjigama i nadalje iskorištena još sustavnije i ujednačenije. Stvoreni su uvjeti za šire privođenje zainteresiranih korisnika u tajne pisanja i čitanja, s tendencijom prema općoj pismenosti.

Svijest o tome neka prožme i našega današnjega čovjeka, jer je kulturni uspon širokih slojeva nacionalne zajednice jedino i moguć na vlastitom jeziku i pismom prilagođenim potrebama i zahtjevima toga jezika. U našim zapadnim, posebno u primorskim stranama bila je to stoljećima hrvatska čakavica i hrvatsko pismo glagoljica, s jednim od važnih žarišta i u gradu Senju.

Ovom se izložbom, priređenom u povodu 500. obljetnice Senjske glagoljske tiskare, grad Senj dolično odužuje toj svojoj velikoj senjskoj, po tome i nacionalnoj hrvatskoj tradiciji. U svojstvu člana Predsjedništva HAZU i tajnika Akademijina Razreda za filološke znanosti, ujedno i kao član Razredova odbora za obilježavanje visokoga jubileja, odajem puno i zasluženno priznanje i izričem dužnu zahvalnost gradu Senju, njegovim organizacijama i institucijama, a posebno Muzeju grada Senja na čelu s direktorom gosp. prof. Antom Glavičićem, za sve što su poduzeli da se ovaj značajni hrvatski kulturni jubilej dolično obilježi. U ovoj im prigodi još posebno izričem srdačnu zahvalnost na trudu da prirede i postave ovu prigodnu, tematski osmišljenu izložbu, tako znakovitu u sklopu cjelokupne manifestacije posvećene 500. obljetnici pojave prve tiskane knjige Senjske glagoljske tiskare - Misala "po zakonu rimskoga dvora".

S tim mislima i osjećajima i u razdraganom raspoloženju proglašavam izložbu o hrvatskoj glagoljici otvorenom i molim vas da je pomno razgledate.

Hvala na pozornosti!

U prigodi proslave pripremili smo izložbu do sada nepoznatog i zaboravljenog hrvatskoga renesansnog slikara Tome Senjanina, koji je živio i stvarao na prijelazu 15.-16. st. Izložimo svjedočanstvo o Tomi i njegovim

zidnim slikama koje su sačuvane u nekim crkvama u Sloveniji, a osobito u crkvi sv. Jedrti u Nadlesku pri Starom Trgu. Prigodnu riječ uz izložbu Tome Senjanina priopćio je prof. Ante Glavičić.

Već duže vrijeme osjećala se potreba da se u Gradskom muzeju ponovno postavi jedna stalna muzejska postava koja bi kroz fotografije i drugu sačuvanu građu predstavila noviju senjsku povijest za razdoblje od godine 1835. do 1994. Prigodne riječi uz izložbu izrekao je dr. Mirko Valentić, ravnatelj Instituta za suvremenu hrvatsku povijest u Zagrebu, koji je istaknuo važnost ove obljetnice i zadovoljstvo da bude nazočan otvorenju ove izložbe koja u mnogome rasvjetljava doprinose Senja i Senjana u razvoju gospodarskih, političkih, kulturnih i društvenih zbivanja Senja i šire okolice. Dr. Valentić izrazio je svoje zadovoljstvo doprinosom Senja u razvoju najnovijih zbivanja i stvaranja nove hrvatske povijesti u kojoj Senj i Senjani imaju posebno mjesto.

Kao prilog obilježavanju proslave senjske glagoljske tiskare pripremljena je izložba minijatura zagrebačke slikarice gđe Vjere Reiser, koja je posve inspirirana sadržajem i vjerskom tematikom senjskih glagoljskih izdanja. O tome autorica kaže:

U povodu 500. obljetnice senjske glagoljske tiskare oslikala sam dijelove misala iz godine 1494., i to: Dekalog, Knjigu Mudrosti, Ljubav prema neprijatelju kao i sedam stranica iz knjižice *Spovid općena* iz godine 1496. a koja govori o korizmenoj pripravi za isповijed. Oslikala sam i Očenaš iz spomenutog misala. Iako je glagoljanje u Hrvata starije od 500 godina, ipak možemo s ponosom pročitati kolofon u tom misalu i *Spovidi općenoj* gdje nam je zabilježen točan dan i godina svršetka tiska u Senju. Dakle, posjedujemo podatak o svojoj duhovnosti, vjeri, jeziku i pismu, podatak o neospornoj karici glagoljskog kontinuiteta koja je držala i krijepila naš narod u svojstvenoj pobožnosti ali i u svijesti o samome sebi. Svijesti, ali ne i dovoljne samosvijesti, koja se sustavno rušila sa sjevera i juga, istoka i zapada i tako mrvila čitav hrvatski organizam i njegovu opstojnost kroz stoljeća.

Direktan povod za oslikavanje Očenaša u glagoljici bio je rat, strašni ovaj obrambeni u Hrvatskoj i Bosni. Namijenila sam ga Domovini Hrvatskoj, a i čitavoj našoj maloj planeti u ovoj ugroženosti koja nas podgrizava sa svih strana, s namjerom da nas sačuva od apokaliptične depresije koja sve više vlada u ljudima. Vjerujem u molitvu Očenaš kao najbolju komunikaciju s Bogom, Ocem, kao najsigurniju molitvu za spas koju nam je sam Isus Krist preporučio riječima: ... a vi ovako molite... Vjerujem da u ovom kaosu, svadama i mraku postoji Gospodar svemira, vojskovođa nad vojskovođama koji ima zadnju riječ i moć, samo ga treba moliti i zvati, i koji će jednoga dana reći čovječanstvu "e sada je dosta zla" i učiniti pravdu.

Oslikavajući glagoljski Očenaš osjećala sam se iznimno sretno. Osjetih neku finu razinu elevacije Duha. Osjetih društvo "pravih ljudi", umjetnika, svetaca, svećenika i glazbenika, svih onih mučenika i proroka koji su slaveći Boga živoga, živjeli o korici

kruha, spuštali nebo na zemlju "pridi cesarstvo Tvoje" i zapravo živjeli na razini Očenaša.

U ovitku mape željela sam naglasiti obilježbe Senja, uskoka, brodovlja, pismenu i kamenu glagoljsku baštinu. Posegla sam za crtežom (Blaž Baromić) i likovnim rješenjem u čemu se nikada prije nisam okušala. Ovitak sadrži 22 minijature uz detaljan opis na poledini svake slike.

U svojoj autorskoj mapi željela sam spojiti likovno i tekstualno, estetsko i duhovno, moralno i teološko, te pridružiti svoju minijaturu glagoljskoj "Ijupkosti" pisma iz 15. stoljeća. I ne samo "Ijupkosti" nego i kreposti koju su njegovale glagoljske duše kroz stoljeća, tiskajući uz nemoguće uvjete i napore prekrasne misale, brevijare, zakonike, očuvavši tako vjeru i identitet svoga naroda.

Na objavljenoj mapi radila sam intenzivno deset mjeseci, uključujući i nadgledavanje tiska, služeći se minijaturama i tematikom unutar 15 godina rada. Mape sam tiskala u vlastitoj nakladi, vlastitim sredstvima, kao moj prilog Domovini i domoljubju.

Kritički osvrt na izložbu Vjere Reiser (koji u cijelosti prenosimo) dao je prof. Stanko Špoljarić, kustos Umjetničkog paviljona u Zagrebu:

U vrijeme kad se na salonima izlažu slike velikih formata, mjerene u velikim metrima, krenuti u ovakvu jednu malu formu poseban je izazov i traži posebnog znalca, traži iskustvo i jednu likovnu disciplinu koja ne dopušta ni najmanje blefa.

Minijatura Vjere Reiser nije svođenje slike u malu dimenziju, nego je to smišljena slika u maloj dimenziji i njena slika ne bi podnijela povećanje. U tom svom malom formatu ona je postigla maksimalan intenzitet forme i sadržaja, te fine slojevitosti i posebnog odnosa prema sakralnom. Slika je zasićena u vedrini boja, iskrena i jednostavna, gotovo zaigrana a pogađa bitno, ono vrijedno a bez velike filozofije. Ima tu i finog humora, humoristike koja nikoga ne vrijeđa a nitu ne nasmijava previše a spaja ono ljudsko i božansko. Mislim da je to umjetnost koja bi odgovarala jednoj duši svetoga Franje.

I nije samo stvar sada glagoljice koja je dominantna ove izložbe. Postoje i drugi njeni radovi koji zapravo pokazuju jedan toliko poseban odnos prema transcendentnom, prema religioznom, gdje se sve spušta na ono ljudsko, prisno a da se ni najmanje "ono nebesko" ne narušava.. Postiže se jedna otmjenost, jedna prisnost i jedna dragost, postiže se djelo cjelovito, koje se mora osjetiti prihvatiti jer ono razgaljuje dušu i potiče ljepotu.

Vjera Reiser majstor je kolora, ona je jedna posebnost suvremene hrvatske umjetnosti, no vrijeme kao da nije sklono sitnoj slici i previše ne zamjećuje ove njene minijature, što dakako nije u redu jer njena dosljednost, koja se izvorno ponavlja, i silna maštovitost koja eto ovdje postoji, pokazuje tu jednu osobnost, osobnost odnosa prema religioznom i likovnom. Posebice njen Očenaš i Spovid općena, minijaturene mape raščlanjene u sedam scena, odaju finu poetičnost, i moram reći da rijetko koja izložba može toliko razgaliti dušu i srce a da to nije podilaženje publici. Ja već godinama pratim njeno djelo i moram reći da autorica godinama iskreno i uvjerljivo gradi na svoj način svoju religioznu tematiku i da je svaka njena izložba jedna nova radost za oko i dušu.

Sl. 3. Postava *Senjska glagoljska pismenost i glagoljsko tiskarstvo* otvorena u Gradskom muzeju Senj 6. kolovoza 1994.

Među mnogima drugim koji su primili na poklon Vjerine mape nalazi se i gospodin dr. Franjo Tuđman, predsjednik Republike Hrvatske, koji se slikarici zahvalio preko svog Ureda:

Poštovana gospodo,
izvješćujem Vas da je u Uredu predsjednika Republike zaprimljena Vaša "Glagoljska mapa OČENASŠ", koju ste darovali predsjedniku Republike Hrvatske dr. Franji Tuđmanu u znak vašeg osobitog štovanja.

Zahvaljujemo se u Predsjednikovo ime na lijepoj mapi kojom ste obilježili 500. obljetnicu senjskog misala. Mapa će biti uvrštena u knjižnicu Ureda predsjednika Republike.

Sa štovanjem,

Za Ured Predsjednika Republike
Petar Mamić, prof.

Program otvorenja izložbi uzveličali su glazbeni umjetnici Dubravka Veljačić i Jadran Matešin, Riječki gudački duo koji je izvodio renesansnu glazbu Gian Mattiste Cirria i Ljube Kuntarića.

Sl. 4. Postava *Senjska glagoljska pismenost i glagoljsko tiskarstvo* otvorena u Gradskom muzeju Senj 6. kolovoza 1994.

Središnja svečanost proslave 500. obljetnice senjske glagoljske tiskare održana je 7. kolovoza 1994. a započela je okupljanjem vjernika i hodočasnika Riječko-senjske nadbiskupije, ali i Hrvatske, ispred senjske katedrale, odakle je svečana procesija predvođena uzoritim kardinalom dr. Franjom Kuharićem i nadbiskupom riječko-senjskim dr. Antunom Tamarutom te drugim crkvenim dostojanstvenicima krenula put središnjeg senjskog trga Cilnice.

Pokraj Kaštela na prigodno uređenom oltaru služila se svečana koncelebrirana sveta misa. Uz uzoritog kardinala dr. Franju Kuharića i nadbiskupa riječko-senjskog dr. Antuna Tamaruta svetoj misi i svečanosti bili su nazočni:

dr. Katica Ivanišević, predsjednica Županijskog doma Sabora RH kao izaslanica pokrovitelja proslave predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana

Jadranko Crnić, dipl. iur., predsjednik Ustavnog suda Republike Hrvatske

Ivan Crnić, dipl. iur., ministar pravosuđa Republike Hrvatske

Sl. 5.-6. Otkriće spomenika-popsrja Blaža Baromića (rad akademskog kipara Stipe Sikirice) na Trgu Cimiter u Senju 7. kolovoza 1994.

dr. Adalbert Rebić, predstojnik Ureda Vlade Hrvatske za izbjeglice i prognanike

dr. Ivan Sokol, trnavski nadbiskup i metropolit iz Slovačke

mr. Ante Frković, župan Ličko-senjske županije

dr. Ante Bežen, doministar prosvjete Republike Hrvatske

Ante Budimir, kontraadmiral Hrvatske ratne mornarice

dr. Matuš Kučera, veleposlanik Republike Slovačke u Republici Hrvatskoj

dr. Janko Vranjani-Dobrinović

dr. Jurica Pavelić, direktor Zagrebačkog velesajma

Dražen Budiša, predsjednik HSLS

akademik Milan Moguš, glavni tajnik HAZU

akademik Anica Nazor, ravnatelj Staroslavenskog zavoda S. Rittig, Zagreb

msgr. Josip Bozanić, biskup krčki

dr. Srećko Badurina, šibenski biskup

dr. Anton Benvin, rektor Hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu

dr. Mile Bogović, generalni vikar Riječko-senjske nadbiskupije

dr. Ivan Devčić, rektor Visoke bogoslovne škole u Rijeci

Dinko Popović svećenik zadužen za pastoral hrvatske vojske

dipl. vet. Davor Biondić, gradonačelnik grada Senja
Milan Galić, prof., predsjednik Gradskog vijeća grada Senja
delegacija učenika i Poglavarstva grada Vrbnika,

te ostali predstavnici HAZU, svećenici Riječko-senjske nadbiskupije, predstavnici političkih stranaka, časnici, dočasnici i vojnici HV, mnogobrojni prognanici Slunjskog dekanata, predstavnici susjednih gradova i općina, te brojni vjernici i građani grada Senja i okolice.

Kao dio crkvene svečanosti u katedrali je održan susret s prognanicima, kojima su se nakon uvodnih riječi dr. Mile Bogovića obratili kardinal dr. Franjo Kuharić, nadbiskup dr. Antun Tamarut i dr. Adalbert Rebić.

Nakon susreta prognanika održan je i susret mladih u organizaciji Odbora nadbiskupijskog Pastoralnog vijeća za školstvo, katehezu i mlade.

Nakon završetka misnog slavlja na prostoru Cimitera s južne strane katedrale a u nazočnosti velikog broja Senjana i gostiju otkrivena je spomen-bista Blaža Baromića, senjskog kanonika jednog od utemeljitelja senjske glagoljske tiskare, koju je osmislio i izradio akad. kipar Stipe Sikirica. Prigodnim riječima o životu i radu Blaža Baromića nazočnima se obratio dr. Mile Bogović, a o značenju senjske tiskare i zaslugama Blaža Baromića za njen rad i doprinosu Senja hrvatskom tiskarstvu prigodne riječi uputio je gradonačelnik grada Senja dipl. vet. Davor Biondić, koji je ujedno i otkrio spomen-bistu.

Sam čin otkrića spomenika svojim nadahnutim recitalom uzveličali su učenici Osnovne škole grada Vrbnika odjeveni u narodnu nošnju svoga kraja.

Nakon otkrića spomenika u Domu kulture M. C. Nehajev u Senju je održana svečana akdemija i predstavljanje pretiska senjskoga glagoljskog misala iz 1494. U ime HAZU nazočne je pozdravio akademik Milan Moguš. Nakon toga skup su pozdravili dr. Katica Ivanišević, predsjednica Županijskog doma Sabora RH, izaslanica pokrovitelja cijele proslave predsjednika Republike dr. Franje Tuđmana, akademik Božidar Finka, koji se obratio u ime HAZU, te gradonačelnik grada Senja dipl. vet. Davor Biondić u ime Poglavarstva grada Senja. Stručno i minuciozno o svim izdanjima senjske glagoljske tiskare, a posebno o misalu nadahnuto se nazočnima obratila dr. Anica Nazor, ravnateljica Staroslavenskog zavoda Svetozar Rittig u Zagrebu. Predstavljanje misala i njegovo uručenje gostima izvršili su akademik Milan Moguš i gradonačelnik grada Senja dipl. vet. Davor Biondić. Pretisci su uručeni dr. Katici Ivanišević za dr. Franju Tuđmanu, akademiku Božidaru Finki za HAZU, dr. Franji Kuhariću, dr. Antunu Tamarutu, dr. Jurici Paveliću, te dipl. vet. Davoru Biondiću. U

kulturno-umjetničkom programu sudjelovali su učenici Senjske gimnazije Pavla Rittera Vitezovića, Katedralni zbor i vokalna skupina *Senjkinje*.

Osmišljena proslava obilježavanja 300. obljetnice osnutka i rada tiskare Senjanina Pavla Vitezovića trebala se održati krajem prosinca 1994., ali je odgođena za 23. travnja 1995., blagdan sv. Jurja, patrona grada Senja.

Predviđena proslava otkrića spomen-ploče u Zagrebu na zgradi Hrvatskog sabora (gdje je stajala kuća P. Vitezovića), te poprsja i spomen-ploče, mali znastveni skup i svečana akademija održat će se u Senju 1995. pod visokim pokroviteljstvom Sabora Republike Hrvatske, uz sudjelovanje Poglavarstva grada Zagreba - Gradskog sekretarijata za kulturu i prosvjetu grada Zagreba, te Poglavarstva grada Senja i Gradskog muzeja u Senju.

Sl. 7. Poštanska marka koju je u povodu 500. obljetnice senjske glagoljske tiskare izdala direkcija Hrvatske pošte, a osmislio dr. Frano Paro

Bericht über die Bezeichnung des 500. Jahrestags der Senjer glagolitischen Buchdruckerei und des 300. Jahrestags der kroatischen Landesdruckerei von P. Ritter Vitezović

Zusammenfassung

Der Autor des Berichtes beschreibt die Organisation der im Titel erwähnten Jahrestage. Der 500. Jahrestag der Senjer glagolitischen Buchdruckerei wird ausführlich bearbeitet, und der 300. Jahrestag der Landesdruckerei in Zagreb, wegen der Verschiebung der Feier, wird nur in einigen Worten berührt.

Die Feier der Senjer glagolitischen Buchdruckerei hatte ein sehr reiches Programm, z. B.: Darstellung der Gold- und Silbermünzen und der Gedenkmedaille, Darstellung des Buches *Glagoljica u Senju (Glagoliza in Senj)* von Dr. Mile Bogović, Gelegenheitsausstellungen us.w.

Als Beilage werden die Gelegenheitsworte einiger hervorragenden Künstler, Kritiker und Wissenschaftler im Ganzen angegeben.